

AutorisationsNYT - KLOAK-området

Nr. 2 – september 2016

Byggeriets Kvalitetskontrol har som mål, at yde vores kunder bedst mulig service, herunder at udsende relevant information vedrørende udførelse af autorisationskrævende arbejde indenfor el-, vvs- og kloakområdet.

AutorisationsNYT udsendes digitalt på baggrund af de mailadresser Byggeriets Kvalitetskontrol har registreret på de enkelte kunder. Hvis der ønskes tilføjet yderligere mailadresser eller hvis AutorisationsNYT ikke ønskes tilsendt, kan dette meddeles på bk@bygge kvalitet.dk eller på tlf. 72 16 01 10

Generel information

Godkendelse som fagligt ansvarlig indenfor el-, vvs- og kloakområdet

Sikkerhedsstyrelsen forlanger, at kontrolinstansen på de løbende auditbesøg skal se dokumentation for, at den fagligt ansvarlige er godkendt af Sikkerhedsstyrelsen.

Alle fagligt ansvarlige har tidligere fået et brev fra Sikkerhedsstyrelsen, hvoraf deres godkendelse fremgår. Hvis dette brev er bortkommet, kan ny bekræftelse rekvireres ved henvendelse pr. e-mail til Sikkerhedsstyrelsen på sik@sik.dk

Hvis godkendelsen som fagligt ansvarlig ikke kan fremvises, når kontrolinstansen kommer på auditbesøg, rejses en afvigelse på forholdet. Virksomheden skal lukke afvigelsen ved at fremskaffe dokumentation for godkendelsen. Sikkerhedsstyrelsen forlanger at dette sker inden kontrolinstansen godkender virksomhedens KLS system.

Byggeriets Kvalitetskontrol anbefaler derfor, at virksomheden sørger for, at der kan fremvises dokumentation for den fagligt ansvarliges godkendelse af Sikkerhedsstyrelsen, når kontrolinstansen kommer på auditbesøg.

Autorisationsloven overtrædes desværre stadigvæk ofte ved udførelse af uautoriseret arbejde og ved ulovlig markedsføring

Byggeriets Kvalitetskontrol anmelder stadigvæk mange virksomheder og personer til Sikkerhedsstyrelsen for overtrædelse af autorisationsloven. Anmeldelserne skyldes, at mange virksomheder eller personer udfører arbejde, der er autorisationsbelagt uden at have den lovpligtige autorisation. Overtrædelserne optræder indenfor alle tre autorisationsområder, kloak-, vvs- og el.

Overtrædelserne er til stor irritation for virksomheder med den lovpligtige autorisation, der den ene gang efter den anden må se på, at autorisationsbelagt arbejde udføres af uautoriserede virksomheder og personer.

Uautoriseret arbejde udføres ofte af personer uden nødvendige kvalifikationer med deraf følgende forkerte udførelsesmetoder, og tit med brug af ulovlige materialer. Arbejde udført af uautoriserede ender ofte i funktions- og driftsmæssige problemer og deraf følgende retssager, som for det meste resulterer i store ærgrelser og omkostninger for forbrugeren.

Byggeriets Kvalitetskontrol har flere gange bragt de hyppige overtrædelser af autorisationsloven op overfor sikkerhedsstyrelsen, og senest på et møde i foråret 2016. Sikkerhedsstyrelsen præciserer, at der er en klar lovgivning på området og at arbejde uden autorisation er ulovligt, og at overtrædelser der anmeldes for det meste medfører betragtelige bøder.

Sikkerhedsstyrelsen opfordrer til at anmelde overtrædelser når de konstateres. Sikkerhedsstyrelsens jurister ser derefter på anmeldelsen, og overtrædelser videregives til politiet med en indstilling om bødestørrelse.

Annoncering på hjemmesider og i ugeaviser m.v. hvor der tilbydes udførelse af autorisationsbelagt arbejde er også ulovligt, hvis man ikke har autorisation. Ulovlig annoncering giver typisk en bødestraf i størrelsesordenen kr. 10.000.

Byggeriets Kvalitetskontrol ønsker at medvirke til, at hindre eller formindske overtrædelser af autorisationsloven og opfordrer derfor til, at Byggeriets Kvalitetskontrol kontaktes når der konstateres uautoriseret arbejde eller ulovlig annoncering.

Når Byggeriets Kvalitetskontrol får underretninger om ulovlig annoncering eller udførelse af uautoriseret arbejde, står vi klar til at anmelde alle relevante overtrædelser overfor Sikkerhedsstyrelsen.

Det kan oplyses, at Byggeriets Kvalitetskontrol altid behandler underretninger vedrørende overtrædelser af autorisationsloven med stor fortrolighed.

Der er trådt en ændret forbrugerklagelov i kraft den 1. oktober 2015, hvor der stilles skrapere krav virksomheder når der arbejdes for private forbrugere

Den ændrede forbrugerklagelov skyldes en EU forordning, som har det formål at øge forbrugerbeskyttelsen.

Virksomheder der indgår en aftale med en privat forbruger om en arbejdsydelse, skal efter den ændrede forbrugerklagelov informere forbrugeren om, at der kan klages til et uvildigt godkendt klageorgan, hvis der i forbindelse med arbejdsydelsen opstår et problem, der ikke kan løses i enighed. Der kan klages over arbejdets kvalitet og/eller pris.

Det skal fremgå klart og tydeligt af virksomhedens hjemmeside, hvilket klageorgan kunden kan gå til ved uenighed, der ikke kan løses. Klageorganets navn, adresse og hjemmeside skal være oplyst.

Hvis virksomheden anvender standardiserede aftalesedler, kontrakter og tilbud m.v., eller afviser en klage fra en forbruger, skal det ligeledes oplyses hvilket klageorgan der kan klages til.

Når klageorganet har modtaget en klage, kontaktes den virksomhed der er klaget over, og virksomheden bedes udfylde et svarskema og returnere dette til klageorganet indenfor 14 dage.

Hvis en virksomhed får en sådan henvendelse fra et klageorgan, anbefaler Byggeriets Kvalitetskontrol, at svarskemaet udfyldes og returneres, idet klagerens påstand ellers står uimodsagt når klageorganet behandler klagen.

Se mere på www.byggerietsankenaevn.dk som er et godkendt klageorgan af Erhvervs- og vækstministeriet.

Autoriserede virksomheder skal have et KLS system

Med autorisationsloven fra 2014 kom der krav om, at de "gamle" KS/SKS systemer ændres til et KvalitetsLedelsesSystem (KLS system).

Som godkendt kontrolinstans skal Byggeriets Kvalitetskontrol ved de løbende auditbesøg hvert andet år kontrollere, om autoriserede virksomheder har og anvender et fyldestgørende KLS system ved udførelse af autorisationskrævende arbejde.

For at lette arbejdet med udarbejdelsen af et KLS system, har Byggeriets Kvalitetskontrol udarbejdet en generel KLS vejledning med nødvendige bilag, der opfylder autorisationslovens krav. KLS vejledningen er udarbejdet på en måde, så tilpasningsarbejdet til egen virksomhed kan foregå let og hurtigt.

KLS vejledningen til el-, vvs- og kloakområdet kan frit downloades fra www.bygge kvalitet.dk

Når en i forvejen autoriseret virksomhed med et KS/SKS system har ændret dette til et KLS system, godkendes det internt af virksomhedens ledelse, og anvendes derefter når der udføres autorisationskrævende arbejde.

En virksomhed der ønsker at opnå autorisation, starter med at udarbejde et KLS system, som derefter indsendes til Byggeriets Kvalitetskontrol sammen med en certificeringsaftale for, at få forhåndsgodkendt KLS systemet.

Når Byggeriets Kvalitetskontrol har evalueret KLS systemet og udstedt en forhåndsgodkendelse, kan virksomheden søge om autorisation ved Sikkerhedsstyrelsen.

Kloak området

Kloakmestereksamen 2016

Der har gennem de senere år været et stigende deltagerantal til kloakmestereksamen, men i 2016 er kurven vendt og peger svagt opad. Der har været 154 personer til kloakmestereksamen i 2016 mod 145 i 2015.

Kloakmestereksamen er i år gennemført på 9 skoler rundt om i landet, med ret store udsving mellem skolerne, dels i deltagerantal og dels i beståelsesprocent.

Den gennemsnitlige beståelsesprocent er på landsplan på knap 79 %, hvilket er på niveau med beståelsesprocenten de sidste mange år. Hvis man går længere tilbage i tiden til for over 15 år siden, lå den gennemsnitlige beståelsesprocent ofte under 70 %.

Klimaforandringerne øger opstemningsniveauet i hovedkloaksystemet, og det stiller større krav til kloakmestrene, ved udførelse af afløbsinstallationer

Det er i bygningsreglementet et lovkrav, at afløbsinstallationer udformes på en måde, så risikoen for opstemning i hovedafløbssystemet ikke medfører skadelig oversvømmelse i bygningen.

Af norm for afløbsinstallationer (DS 432) fremgår det, at opstemningshøjden normalt er beliggende 0,3 m over top af hovedledning ved tilslutningsstedet for stikledningens tilslutning. Denne opstemningshøjde er ikke længere tilstrækkelig med de klimaforandringer, vi har været vidne til gennem de senere år.

De fleste kommuner og kommunale forsyningsselskaber oplyser nu i klimaplaner, spildevandsplaner og hjemmesider m.v., at opstemningshøjden i hovedkloaksystemet skal regnes som lig med terræn. I nogen kommuner ses det endda, at opstemningshøjden i hovedkloaksystemet oplyses til 10 cm over terræn.

For at opfylde lovkravene i bygningsreglementet, skal afløbsinstallationer placeret i bygninger under terrænniveau, beskyttes med enten højvandslukker eller ved pumpning.

Det opleves sommetider som en overdreven forsigtighed, når kommunen konsekvent oplyser en opstemningshøjde i hovedkloaksystemet til terræn. Der er steder i de fleste kommuner, der er så højt placeret, at opstemningshøjde til terræn i hovedkloaksystemet virker højst usandsynligt. Kommunerne opfordres til at differentiere opstemningshøjderne, efter hvor stor risikoen er. I modsat fald er der grundejere, der bor på toppen af en høj bakke, der må foretage unødvendig højvandssikring af deres kælder afløb, kun fordi kommunen oplyser, at opstemningshøjde i hovedkloaksystemet overalt i kommunen skal regnes til lig med terræn.

Når kommunerne oplyser opstemningsniveauer til terræn, stiller dette langt større krav til kloakmesteren i forbindelse med udførelse af afløbsinstallationer. Det er vigtigt, at kloakmesteren ved udførelse af nye installationer altid undersøger, om der er afløbsinstallationer i bygninger, der ligger lavere end terræn. Hvis det er tilfældet, skal disse sikres mod opstemning, enten ved etablering af højvandslukke eller ved pumpning.

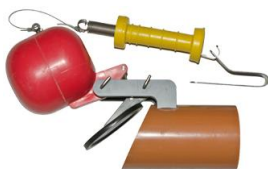
Det samme gør sig gældende, når der udføres dræning af bygninger, hvor drænet tilsluttes en afløbsinstallation. Dræn skal altid sikres permanent drift uden mulighed for tilbagestrømning i drænet. Det betyder, at dræninstallationer der ligger under højeste opstemningshøjde i hovedkloaksystemet (terræn), skal sikres ved pumpning, idet højvandslukke på dræn ikke er tilladt.

Som en konsekvens af klimaforandringerne anbefaler Byggeriets Kvalitetskontrol derfor, at kloakmestre altid er opmærksomme på følgende ved udførelse af afløbsinstallationer:

- At afløbsinstallationer i bygninger placeret under terrænniveau beskyttes med højvandslukker eller ved pumpning
- At dræninstallationer der tilsluttes hoved afløbssystemet konsekvent pumpes

Hvornår er det tilladt at bruge højvandslukke type 1 på fækalieholdige afløbsledninger?

Byggeriets Kvalitetskontrol får jævnligt henvendelser med spørgsmål om, hvornår det er tilladt at bruge et højvandslukke type 1 på fækalieholdige afløbsledninger (eksempel på type 1 højvandslukker er vist på billedet herunder).

Napan,
Højvandslukke type 1

Det er forståeligt, at der er tvivl om brugen af denne type højvandslukke. Tvivlen skyldes formentlig tillæg 1 – Højvandslukker, som er et tillæg til afløbsnormen DS 432. I dette tillæg er de danske regler for brug af højvandslukkere ændret og tilnærmet den europæiske standard for højvandslukkere, EN 13564.

Ændringen betyder, at det på billedet viste højvandslukke, som tidligere blev kaldt tilbageløbsstop, nu er en type 1 højvandslukke, som efter EN 13564 ikke er til fækalieholdigt spildevand.

I Danmark har vi dog haft en lang tradition for, at bruge den på billedet viste model til fækalieholdigt spildevand. Derfor er det i Danmark stadig tilladt, at bruge højvandslukke type 1 til fækalieholdigt spildevand, hvis producenten kan dokumentere, at højvandslukket opfylder funktionskravene til en type 3 højvandslukke, som jf. EN 13564 er til brug ved fækalieholdigt spildevand.

Der foreligger fornøden dokumentation i form af en VA godkendelse (VA 2.43/19611) af Napan Højvandslukke type 1. Højvandslukket er testet og afprøvet af Teknologisk Institut, Aarhus, og er godkendt til brug på fækalieholdige spildevandsledninger, herunder stikledninger når følgende krav er opfyldt:

- Der er tale om lille brugerreds (fx enfamiliehus)
- Højvandslukket installeres på ledninger i jord udenfor bygning
- Monteres på tilløbsledningen i nedgangsbrønde på min. $\varnothing$ 1.000 mm
- Al tilførsel af regn- og drænvand skal ske nedstrøms højvandslukke
- Der skal monteres alarm med både visuelt og akustisk signal, alarmer skal monteres i huset sådan, at en alarm umiddelbart kan erkendes. Dette gælder også i tilfælde med strømsvigt
- Der skal udleveres D/V plan med oplysning om udførelse af inspektion og rensning mindst én gang årligt
- Højvandslukket skal være placeret således, at bundløbet ved højvandslukket er mindst 350 mm lavere end gulvet i rum eller arealer, som er truet af oversvømmelse

Hvis ovennævnte krav er opfyldt, anses bygningsreglementets krav for opfyldt, når Napan højvandslukke type 1 monteres på fækalieholdige ledninger.

Hvilke krav er der til sikring af bygninger mod indtrængen af rotter via afløbssystemet

Det er i bygningsreglementet anført som et lovkrav, at installationer udføres så de medfører sundhedsmæssigt tilfredsstillende forhold. Denne bestemmelse omfatter også sikring mod rotter og andre skadedyr.

Af rottebekendtgørelsen fremgår endvidere, at der skal foretages fornødne foranstaltninger for, at rottesikre ejendomme. Det betyder på afløbsområdet, at brønde og stikledninger skal være forsvarligt sikrede mod rotter.

Som en konsekvens af ovennævnte lovkrav, skal kloakmesteren ved udførelse af nye afløbsinstallationer være opmærksom på, at bygninger sikres mod rotters indtrængen.

En rottesikring bør som minimum omfatte installation af rottespærre på stikledningen/skelbrønden, det kan også som ekstra sikkerhed overvejes, om rørene under bygningen bør udføres af gnavefrit materiale.

Alle grundejere skal rottesikre egen ejendom mod rotter. Denne sikring vil typisk være ved, at få monteret rottespærre på stikledningen/skelbrønden af et autoriseret kloakmesterfirma, hvor selve montagen udføres af en medarbejder med rottespærrecertifikat.

En rottespærre skal serviceres af et autoriseret kloakmesterfirma for, at undgå driftsproblemer og for at være sikker på, at den virker når rotter ønsker at komme på besøg eller flytte ind.

På www.bygge kvalitet.dk kan der hentes et skema til brug for kvalitetssikring af service på rottespærre, samt et skema der kan bruges som serviceaftale mellem forbruger og kloakmester.

Montering og servicering af rottespærre kunne være en god forretningsmulighed for mange kloakmesterfirmaer. For at udføre selve arbejdet med at montere rottespærre, kræves et personligt rottespærrecertifikat som erhverves ved, at deltage i og bestå et kursus af én dags varighed. Byggeriets Kvalitetskontrol udbyder løbende godkendt kursus i montering af rottespærre.

SEMINAR OG AJOURFØRINGSKURSUS for kloakmestre - 2016/17

Kloakmestre har pligt til at holde deres faglige viden ajour, evt. ved deltagelse i relevant efteruddannelse.

For at øge effektiviteten og samtidigt sikre en høj kvalitet har Byggeriets Kvalitetskontrol (BK), Danske Kloakmestre (DK) og Kloaksektionen under Dansk Byggeri (DBK) besluttet, at den kommende vinters seminarer og ajourføringskurser for kloakmestre udbydes i et samarbejde.

Det betyder at Danske Kloakmestre og Dansk Byggeri, Kloaksektions seminarer holdes samme dag som Byggeriets Kvalitetskontrols ajourføringskurser for kloakmestre.

Danske Kloakmestre og Dansk Byggeri, Kloaksektion holder seminar om formiddagen og Byggeriets Kvalitetskontrol gennemfører ajourføringskursus om eftermiddagen. Se nedenfor viste kursusbeskrivelse.

Deltageren kan frit vælge om der ønskes deltagelse i både seminar og ajourføringskursus, eller om der nøjes med deltagelse i ét af modulerne.

BEMÆRK: Der er ikke krav om kundeforhold til Byggeriets Kvalitetskontrol eller medlemskab af Dansk Byggeri, Kloaksektion eller Danske Kloakmestre for deltagelse.

Kursusbeskrivelse:

Målgruppe: Kloakmestre, formænd, rådgivere, sagsbehandlere og tilsynsførende m.v.

Deltagerantal: Max. 30

Kursusledere: Seminar: Mikael Mortensen (DBK), Henning Lübcke (DK)
Ajourføring: Johs. Pedersen (BK)

Program:

Kl. 09.00 - 12.15

Seminar for kloakmestre

- Velkomst – kaffe og morgenbrød
- Generelle nyheder v/kursuslederne
- Entrepriseret – ansvar/mangler/forældelse v/jurist fra Dansk Byggeri
- Produktansvar og forsikring v/Birgit Steffensen fra Profors

Kl. 12.15 - 13.00

Frokost (*gælder alle, uanset hvilket kursusmodul der vælges*)

Kl. 13.00 - 17.00

Ajourføring for kloakmestre

- Generelle nyheder, herunder erfaringsudveksling
- "Kloakmestrenes Skrækgalleri" – dårlige kloakløsninger
- Dræning af bygværker
- Kloakering i det åbne land
- Pause – kaffe og kage
- Beskyttelse af afløbsinstallationer i bygninger mod opstemning
- Rottesikring af afløbsinstallationer
- Separering uden fejlkoblinger – efter ny vejledning fra DANVA

Udbytte af seminar: Viden om kloakmestres retsstilling ved udførelse af kloakarbejde, ansvar for rådgivning og anviste materialer. Kloakmestres behov for forsikring.

Udbytte af ajourføring: Ajourføring af nyheder og nyeste krav indenfor dræning, kloak i det åbne land, beskyttelse af bygninger mod klimaforandringer, rottesikring og separeringsarbejde

Tidspunkt og sted:

Kursus nr.	Dato	Sted
1	16.11. 2016	4180 Sorø
2	17.11. 2016	3450 Allerød
3	23.11. 2016	4600 Køge
4	24.11. 2016	3450 Allerød
5	30.11. 2016	4600 Køge
6	01.12. 2016	4800 Nykøbing F
7	07.12. 2016	6682 Hovborg
8	08.12. 2016	5500 Middelfart
9	14.12. 2016	6200 Aabenraa
10	15.12. 2016	7400 Herning
11	11.01. 2017	8471 Sabro
12	12.01. 2017	9220 Aalborg Ø
13	18.01. 2017	3700 Rønne
14	25.01. 2017	5260 Odense S
15	26.01. 2017	9900 Frederikshavn

Pris:		Ekskl. moms
Seminar (formiddag)	Medlem af DB Kloaksektionen / Danske Kloakmestre Øvrige	kr. 700,00 kr. 975,00
Ajourføring (eftermiddag)	Tilsluttet Byggeriets Kvalitetskontrol Øvrige	kr. 975,00 kr. 1.175,00
Seminar og ajourføring (hele dagen)	Tilsluttet Byggeriets Kvalitetskontrol og medlem af DB Kloaksektionen / Danske Kloakmestre Øvrige	kr. 1.175,00 kr. 1.725,00

Idet kurserne plejer at være efterspurgte kan hurtig tilmelding anbefales.

TILMELDING til både seminar og ajourføringskursus foretages på
www.byggekvalitet.dk

Byggeriets Kvalitetskontrol A/S
Ådalen 13A, 6600 Vejen
www.byggekvalitet.dk
Tlf.: 72 16 01 10
Mail: bk@byggekvalitet.dk